

A bírálóbizottság értékelése

A bírálóbizottság egybehangzó véleménye szerint Nagy Beáta értekezése időszerű és hiánypótló munka, amely a társadalmi nemek interdiszciplináris tanulmányozása révén alapvető hozzájárulást jelent a magyar szociológiai tudományossághoz. A jelölt évtizedes kutatómunkájának szintézisét adó mű elméletileg mélyen megalapozott, módszertanilag sokszínű és fegyelmezetten felépített. A bírálók kiemelték, hogy a mű a nők vezetővé válásának akadályait nem csupán egyéni, hanem strukturális, történeti és intézményi beágyazottságukban elemzi. A bírálóbizottság a jelölt téziseit tudományosan megalapozottnak tartja, azokat elfogadja.

Az értekezés és a tézisek az alábbi főbb új tudományos eredményeket rögzítik:

1. A genderrezsím-fogalom nívója: a jelölt sikeresen alkalmazta a genderrezsím koncepcióját a magyarországi és nemzetközi viszonyok vizsgálatára, túllépve a klasszikus jólétiállam-központú megközelítéseken.
2. A konzervatív genderrezsím fogalma: az értekezés azonosította és értelmezte a konzervatív genderrezsím típusát, amely különösen releváns a magyar és a japán kontextus megértéséhez.
3. Egyenlőtlenségi rezsimek a szervezetekben: a doktori mű feltárta, hogy a szervezeti folyamatok hogyan termelik újra a nemi hierarchiákat az „univerzális, avagy tehermentes munkavállaló” normáján keresztül.
4. Posztoszocialista összehasonlító elemzés: a magyar és lengyel nőpolitika komparatív vizsgálata rávilágított, hogy az illiberális fordulat ellenére a civil társadalom és a szabályozási utak eltérései miatt vezettek különböző eredményekhez a nők vezetői reprezentációjában.
5. Kolonizáció a munkavilág részéről: a disszertáció kimutatta, hogy az infokommunikációs technikák vállalati alkalmazásai – annak ellenére, hogy a munka világának rugalmassá tételét ígérték – segítik a munka világának benyomulását a magánszférába, létrehozva a „munkavilág általi kolonizáció” jelenségét.

A bírálóbizottság nagyra értékeli az értekezés elméleti fejezeteit, különösen az „univerzális munkavállaló” koncepciójának kifejtését. A nemzetközi trendek és a magyar indikátorok elemzése (5. fejezet) világosan rámutat a vezetői réteg horizontális és vertikális szegregációjára, valamint a nők jelentős bérhátrányára. A doktori mű legfőbb erénye a 6. fejezetben található kvalitatív interjú elemzés, amely mélyfúrás végez a felsővezetők munka-magánélet egyensúlyának narratíváiban. A jelölt meggyőzően mutatja be, hogy a gyerekvállalás marad a kritikus pont, ahol a női karrierrek módosulnak, miközben a férfiak számára a családi háttér gyakran extra erőforrást jelent. A társas támogatás és a mobiltechnológia hatásainak elemzése rávilágít arra a paradoxonra, hogy a nők egyszerre próbálnak megfelelni az „intenzív anyaság” és az „ideális munkavállaló” ellentmondásos ideologikus igényeknek.

A bírálók kritikai észrevételeire a jelölt érdemben válaszolt. A bírálóbizottság elfogadta a jelölt válaszait.

Összességében Nagy Beáta értekezése kiváló munka, amely megfelel az MTA doktori cím követelményeinek, és a védésen nyújtott teljesítményei is megfelel ezen követelményeknek.